

provést notifikaci podle čl. 5 nařízení (ES) č. 258/97 a pak s nimi (jednoduše v rámci B2B) obchodovat. Vždy je tedy praktické si ověřit u dodavatele, zda taková notifikace proběhla. V ČR je kompetentním úřadem pro podání notifikace potravin nového typu Ministerstvo zemědělství ČR.

Za druhé je třeba se zmínit o možnostech ozařování potravin. UV záření může být v některých případech použito při ošetření potravin. Takové potraviny se považují za nové potraviny (nebo také potraviny nového typu či novel foods) a před jejich uvedením na trh se vyžaduje, aby prošly speciální autorizační procedurou. Prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2016/398 bylo povoleno uvedení chleba ošetřeného UV na trh jako nové potraviny a prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2016/1189 bylo povoleno uvedení mléka ošetřeného UV zářením na trh jako nové potraviny.

Chléb ošetřený UV může být uveden na trh jako nová potravina s nejvyšším přípustným obsahem 3 µg vitamínu D₂ na 100 g, aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení nařízení (ES) č. 1925/2006. K označení na etiketě potravin se doplní tato slova: „vitamin D vyprodukovaný pomocí ošetření UV“. Mléko ošetřené UV zářením může být uvedeno na trh jako nová potravina při dodržení maximálního množství uvedených v předmětném rozhodnutí. Označení mléka ošetřeného UV zářením na etiketě potravin musí znít: „ošetřeno UV zářením“.

Chléb a pečivo kynuté pomocí droždí (bez polevy) může být po upečení ošetřeno UV zářením, kdy se ergosterol přemění na ergokalciferol (vitamin D₂) při vlnové délce 240 – 315 nm, a to po dobu max. 5 s s příkonem 10 – 50 mJ/cm². Vitamínu D₂ v konečném produktu může být 0,75-3 µg/100 g.

Povoleno je ozařovat také pekařské droždí (*saccharomyces cerevisiae*), a to na základě rozhodnutí Komise (EU) č. 396/2014. Ergosterol je v tomto případě přeměněn na ergokalciferol (vitamin D₂), přičemž proces je povolen pro kvasnicový kynutý chléb a rohlíky, kvasnicové kynuté jemné pečivo, doplňky stravy v množství 5 µg vitamínu D₂ na den.

Speciální druhy potravin

V souvislosti s aktuálním vývojem legislativy je nezbytné upozornit, že v červenci se staly použitelnými některé předpisy týkající se označování potravin. Jedná se zejména o nařízení (EU) č. 609/2013 o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti a o zrušení směrnice Rady 92/52/EHS, směrnice Komise 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/ES a nařízení Komise (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009. Toto nařízení se stalo použitelným dnem 20. července 2016.

Dále se jedná o prováděcí nařízení (EU) č. 828/2014 o požadavcích na poskytování informací o nepřítomnosti či sníženém obsahu lepků v potravinách spotřebitelům, které se stalo použitelným také 20. července 2016.

Potraviny v souvislosti s obezitou a nesprávným životním stylem

Téma potravin se dostalo do popředí zájmu ale také v jiných souvislostech. Vliv potravin na zdraví spotřebitelů začal rezonovat nejen ve spojení s přípravou akčních plánů pro implementaci Národní strategie Zdraví 2020, ale také ve spojení s návrhem vyhlášky o požadavcích na potraviny, pro které je přípustná reklama a které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních.

Pamlsková vyhláška

Jedním z cílů výše uvedených akčních plánů pro realizaci Národní strategie Zdraví 2020 je mj. také snižování obezitogenního prostředí. Podle odborné veřejnosti jsou jeho intenzivnímu působení vystaveny zejm. děti ve školách a školských zařízeních, proto byl na základě § 32 odst. 2 školského zákona předloženo do připomínkového řízení návrh vyhlášky o požadavcích na potraviny, pro které je přípustná reklama a které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních, který podle důvodové zprávy „zapracovává mezinárodní dokumenty, zejm. Světové zdravotnické organizace, vyzývající k boji s obezitou, zejm. dětskou obezitou, a k přijetí účinných opatření“. Jinými slovy, zakazuje ve školách prodej potravin obsahujících sladidla a kofein (s výj. čaje) a pro jednotlivé vyjmenované komodity (pečivo nevyjímaje) stanoví poměrně přísné limity pro obsah cukru, tuku a soli. Nejen že na základě této vyhlášky již nebude možné školám a školským zařízením poskytovat dary v podobě potravin, které požadavkům vyhlášky nevyhovují, dojde k narušení preventivního působení v oblasti zubní péče a také k zásahu do programu Mléko do škol.

Vyhláška po poměrně náročném a v podstatě neúspěšném (z pohledu výrobců potravin) připomínkovém řízení prošla u Evropské komise notifikačním procesem a byla publikována ve Sbírce zákonů pod č. 282/2016 Sb. Vyhláška nabyla účinnosti ke konci září 2016 pouze s tříměsíčním přechodným obdobím. Potraviny, které nesplňovaly požadavky vyhlášky, bylo možné nabízet k prodeji a prodávat pouze do 1. dne 4. měsíce ode dne nabytí účinnosti vyhlášky. Potraviny zařazené do programu „Mléko do škol“ lze ve školách a školských zařízeních lze nabízet k prodeji, prodávat nebo na ně umísťovat reklamu do 31. července 2017.

Skutečný stav v souvislosti s nabídkou vyhovujících potravin do škol byl ke konci roku tristní. Po výrobcích nealko nápojů školy zcela nesignifikantně požadovaly certifikát, že jimi vyráběné nápoje vyhovují limitům z vyhlášky. Co se pečiva týkalo, limitům vyhovělo pouze minimální množství výrobků, přičemž limity nesplnil ani „obyčejný“ rohlík. Pečivo, které by mohlo být z pohledu záměru tvůrců vyhlášky považováno za zdravé – cereální pečivo, výrobky obohacené o semínka apod., limitům vyhlášky absolutně nevyhověly (zejm. tuk). U mléčných výrobků byla situace obdobná – pokud vyhověly limitu pro tuk, nevyhověly limitu pro cukr a opačně.

Školám, které se na výrobce obracejí s žádostmi o sponzorské dary, nelze vyhovět, protože je s ohledem na dikci vyhlášky nelze jako „nezdravé“ poskytovat.

